

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

היכל תשיעי
קובץ שלשלת האור
שער שלישי

לקוטי שיחות

בתרגום חפשי ללשון הקודש

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

•

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנתם מענדל

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

•

חוקת בלק — יב"ג תמוז

(חלק יח)

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושלוש לבריאה

שנת הקהל

מחזור הראשון של לימוד הלקוטי שיחות — (אה"ק) שבוע פרשת חוקת כט סיון — ה תמוז,
פרשת בלק וי"ב תמוז; (בכל העולם) חוקת-בלק, וי"ב תמוז, ה'תשפ"ג (א)

LIKKUTEI SICHOT
TARGUM L'LOSHON HAKODESH

Copyright © 2023
by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY
770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213
(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718
editor@kehot.com / www.kehot.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

The Kehot logo is a registered trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehot.com

חוקת בלק

יב"ג תמוז

300

של כל פרשה בפני עצמה, ישנו תוכן משותף לב' הפרשיות (שמחמתו ביכלתן להתחבר לפרשה א') – והשייכות דחג הגאולה י"ב-י"ג תמוז לחוקת-בלק היא גם לתוכן המשותף (כמודגש בקביעות שנה זו, שי"ב תמוז חל בשבת פ' חוקת-בלק)⁵.

ב. שמה של הפרשה (הראשונה) הוא „חוקת“. התוכן הפשוט של „חוקה“ הוא – ציווי שאין לו שום טעם, ואנו מקיימים אותו רק מפני ש„חקה חקתי גזירה גזרתי“⁶ – שזהו רצון ה'.

ובעבודת האדם, ענין החוקה הוא העבודה דמסירת נפש⁷, שהיא למעלה מטעם ודעת. דהשכל יש בכחו למצוא טעמים לעשיית מעשים המוסיפים במציאות ושלמות האדם, אבל לא „להשליך חייו מנגד“, שתתבטל מציאותו⁸; ובזה מבואר בחסידות⁹ הטעם לכך ש„לא נאמר ענין המסירת נפש מפורש בתורה שבכתב“¹⁰, לפי

א. כבר הוזכר כמה וכמה פעמים מאמר השל"ה¹, שכל מועדי השנה, אפילו „מועדי דרבנן“, יש להם קשר לפרשיות התורה שבהן הם חלים. ומזה מובן, שיש קשר בין „חג הגאולה“² י"ב-י"ג תמוז – שבו יצא כ"ק מו"ח אדמו"ר לחפשי ממאסרו וגלותו באופן מוחלט – לתוכן פרשיות חוקת-בלק³.

ובזה גופא ג' נקודות: (א) השייכות לפרשת חוקת, (ב) השייכות לפרשת בלק, (ג) השייכות לב' הפרשיות יחד, שהרי – כמו שנתבאר כמה וכמה פעמים⁴ – כאשר ב' פרשיות מחוברות ונקראות יחד באותה שבת, החיבור הוא באופן שהן נעשות פרשה אחת (שהרי חלוקת הקריאה היא לשבעה קרואים, ובסיומה אין קוראים אלא הפטרה א', ועוד פרטים כהנהגה); וממילא מובן, שנוסף לתוכן הפרטי

(1) חלק תושב"כ ר"פ וישב.

(2) בלשון כ"ק מו"ח אדמו"ר (במכתבו – נדפס בסה"מ קונטרסים ח"א רלו, א) – „מועד המועדים“. נתבאר בלקו"ש ח"ד ע' 1322.

(3) בשנה זו חל י"ג תמוז בפ' פינחס. אבל נוסף לזה שהשחרור ה' ונודע לבעל הגאולה ביב תמוז (וביג תמוז ה' רק האמירה באופן רשמי – כי המשרד ה' סגור ביב תמוז – ראה ספר התולדות אדמו"ר מוהר"יי"ג ח"ג ע' 221) גם בשנה זו „מתברך“ הוא בכלל משבת (שלפניו – פ' חו"ב. ובקביעות אחרת – חל בפ' בלק ומתברך משבת פ' חוקת.

(4) ראה בארוכה לקמן ע' 380-1 ובהערות

שם.

(5) ולהעיר, שפרשיות חוקת-בלק מחוברות בהקביעות די"ב תמוז שחל בשבת.

(6) תחנומו פרשתנו (חוקת) ג. במדב"ר ריש פרשתנו. ועוד.

(7) כפשוטה – נוסף על ש„נפש“ פי' (ג"כ) „רצון“ וכמש"נ אין נפשי (ירמי' טו, א. הובא בתו"א לו, ב. וראה סה"מ תש"ט ע' 227 בהערה).

(8) תו"א צט, ב. לקו"ת ויקרא ד, ג.

(9) סה"מ תרנ"ט ע' יג. סה"מ תש"ט ע' 121. וראה שערי אורה ד"ה וקבל היהודים פרק ת.

(10) ראה בארוכה הערה בסה"מ תש"ט שם. נעתק בלקו"ש חי"ב ע' 212 ואילך.

אדומה היא החוקה (היחידה) של (כל) התורה – מפני שהיא „חוקה” גם ביחס לשאר חוקים, והיא אמיתית ענין החוקה שלמעלה לגמרי מגדר השכל¹³].

ועפ"ז מובן הטעם ששם הפרשה הוא „חוקת” (סתם) ולא „חוקת התורה”:

אע"פ שהחוקים בכללם הם למעלה מהשכל, הרי גם שכל האדם „מסכים”, שעל האדם (לא לסמוך על שכלו בלבד, אלא) לקיים חוקים שאינו מבינם. במה דברים אמורים, בחוקים שאינם הי"פ השכל – היינו, שאמנם אין האדם תופס בשכלו את טעמם, אבל משיג הוא (או עכ"פ – אינו שולל) שיש להם טעם ע"פ חכמה ושכל הנעלים ביותר משכלו הוא.

משא"כ פרה אדומה היא בדרגת חוקה שאין לה כל אחיזה בשכל, אלא היא הי"פ השכל¹⁴, למעלה לגמרי אפילו מבחי" חכמה ושכל התורה, וחוקה זו מקיים האדם רק מתוך תנועה של ביטול לרצון השי"ת.

ד. עד"ז ישנם ב' אופנים במסירת נפש¹⁵:

ישנה בחינה במסירת נפש הבאה מתוך „חשבון”; אמנם חשבון דקדושה,

שענין התורה שבכתב „הוא בחינת חכמה”, ואילו מסירת נפש היא למעלה מחכמה וטעם ודעת.

וזהו הקשר דתוכן חג הגאולה י"ב"ג תמוז לפרשת חוקת: עבודת בעל הגאולה והשמחה בהרבצת התורה (במדינה ההיא) – שמחמתה אסרוהו – היתה באופן של „חוקת”, במסירת נפש שלמעלה מטעם ודעת. הוא עמד לבדו כנגד גזירות ממשלה תקיפה ועריצה, וזאת במדינה שלפי המצב בזמן ההוא הי' (כמעט) בלתי אפשרי לצאת מגבולותי' – ובכל זאת לא התחשב כלל בכל המניעות והעיכובים וסכנותיהם, ופעל להרכיץ תורה ויהדות במסירת נפש.

ג. שם הפרשה – ע"פ מנהג ישראל – הוא (לא „חוקת התורה”, אלא) „חוקת” (סתם)¹¹. וי"ל הטעם לזה:

ה„חוקה” דפרה אדומה, שבה עוסקת הפרשה, נבדלת גם משאר החוקים בהיותה יוצאת לגמרי מגדר שכל והשגה, עד שאפילו שלמה המלך – החכם מכל אדם – אמר¹²: על כל אלה עמדתי ופרשה של פרה אדומה... אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני.

[וזהו גם ביאור לשון הפסוק „זאת חוקת התורה”, היינו שמצות פרה

13) ראה גם לקו"ש ח"ח ע' 124 ואילך. לעיל

ע' 229.

14) ראה בארוכה במקומות שנשמנו בהערה הקודמת. וראה לקו"ש ח"ד (ע' 1057 הערה 6), דמ"ש במדרש (תנחומא שם ח. במדב"ר שם, ו) דהקב"ה א"ל למשה „לך אני מגלה טעם פרה” – אין הכוונה לטעם שכלי, כ"א שמצד הביטול עצמי דמשה נרגש בו בחי' רצון העצמי בגלוי. וראה בארוכה לעיל (שם ואילך).

15) הבבא לקמן ראה גם לקו"ש ח"א ע' 135 ואילך. ח"ד ס"ע 1072 ואילך. ועוד.

11) ובסידור רס"ג (קריאת התורה) – „זאת חקת”. אבל ברמב"ם „סדר תפלות כל השנה” – „זאת חקת התורה”. ולהעיר מלשונו בהל" ס"ת פ"ח (פרשיות הסתומות כו') – „וידבר זאת חקת”.

12) תנחומא שם ו. במדב"ר שם, ג (בסופו).

* כ"ה בפעם הא' שם אבל אח"כ קוראה – „זאת חקת התורה” (ראה נוסח הערבי שם).

רבנים ושוחטים למקומות שלא הי' בהם רב ושוחט, בניית מקוואות, ייסוד ישיבות לבחורים, תלמודי תורה לתינוקות של בית רבן, וכו'.

אבל עיקר גזירת הממשלה, שהיתה הסיבה העיקרית למאסרו, לא הי' (כ"כ) בגלל עבודתו בהרבצת התורה וחיזוק היהדות בקרב אנשים גדולים בשנים או זקנים, אלא בעיקר בגלל התמסרותו לחינוך תינוקות של בית רבן; ומבלי הבט על כל הסכנות, הטיל כ"ק מו"ח אדמו"ר עצמו דוקא לסוג עבודה זה בלהט והתלהבות יתירה ובהיקף גדול ביותר.

ולכאורה יש מקום לשאלה: הן אמת שנדרש הי' להתעסק בהרבצת התורה וחיזוק היהדות, אבל מפני מה צריך הדבר להיות באופן שע"פ טבע אין בו כל אפשריות להצלחה? לכאורה מוטב הי' להתעסק בעבודת הרבצת התורה באופן שיכולה להיות בו הצלחה גם ע"פ טבע — ולא לפעול באופן המעמיד בסכנה (בדרך הטבע) את כל הרבצת התורה בכל התחומים. ובענייננו התמיהה אף גדולה מזו: כיצד זה ניתן להעמיד בסכנה את חיזוק התורה והמצוות והיהדות לבני חיובא לשם לימוד התורה דתינוקות של בית רבן?

והמענה לזה י"ל, שעבודת בעל הגאולה היתה באופן ד"חוקת" לאמיתו — מסירת נפש ללא כל חשבונות. בידעו את שליחותו, שהוא נשיא ישראל שעליו האחריות לקיום כלל ישראל — התלוי בלימוד התורה של תינוקות של בית רבן²⁰ (וכמאמר רו"ל²¹

אך סוף-כל-סוף זהו חשבון. דהיינו, שקודם שמוסר האדם נפשו, מעיין תחילה בשו"ע¹⁶ אם מחוייב הוא במסירת נפש ע"פ תורה. וזהו „חוקת התורה” — זהו ענין ה„חוקה” והמסירת נפש כפי שהוא ע"פ (ציווי ו) „מדידת” התורה, מצד שכל וחכמה דקדושה, ולכן יש בו מדידה והגבלה מסוימת.

ואופן הב' דמסירת נפש הוא, שאין האדם עושה בשעת מעשה שום חשבונות, ודרגא זו דמסירת נפש נקראת בשם „חוקה” סתם — היא נעלית גם מ„חוקת התורה”¹⁷, משום ששרשה בעצם הנפש דישראל, שהוא (בשרשו) למעלה מהתורה¹⁸, כמאמר חז"ל¹⁹ „מחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר”, גם למחשבת התורה. ומצד הקשר העצמי בין בני ישראל להקב"ה שלמעלה מהתורה, גם המסירת נפש של איש ישראל לקיים את רצון ה' היא למעלה מכל הגבלה וחשבון.

ואופן זה דמסירת נפש הי' אצל בעל הגאולה והשמחה^{19*}.

ה. עבודת הרבצת התורה והיהדות דבעל הגאולה והשמחה התפשטה על פני תחומים שונים ורחבים: שליחת

(16) ראה רמב"ם הל' יסודי התורה פ"ה. טושו"ע יו"ד סי' קנז.

(17) דוגמא לזה בהלכה — כשמוסר נפשו על מצוה שאינה מהשלש דיהרג ואל יעבור (ראה האופנים שמוטר אבל אינו מחוייב למסנ"פ: כס"מ הל' יסוה"ת שם ה"ד. טור יו"ד שם בריש הסיומן ובנ"כ. שו"ע ורמ"א שם סעיף א. ש"ד שם סק"א. ובנ"כ השו"ע שם).

(18) ראה סה"מ תרנ"ט שם.

(19) ב"ר פ"א, ד. וראה תדבאר פ"ד (קרוב לסופו).

(19*) ראה גם לקמן ע' 320 ואילך.

(20) שבת קיט, סע"ב.

(21) אסת"ר פתיחתא יא. נתבאר בד"ה וקבל

ו. דרגא זו של מסירת נפש, באופן ד"חוקת", נראתה אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר במשך כל שנות נשיאותו בעלמא דיין – ל' שנות נשיאות²⁵, שנחלקו לג' תקופות של "עשר שנים"²⁶:

בעשר השנים הראשונות (בערך) עסק בעבודת הפצת תורה ויהדות במצב של סכנת נפשות בפועל ממש.

בתקופה הב' ה' במדינה שבה התגוררו רבים מאחינו בני ישראל והיתה מקום מתאים להפצת תורת החסידות באופן הכי רחב – אבל הדבר ה' כרוך שם בהגבלות, שסיבתן היתה²⁷: "ויקנאו בו אחיו"²⁸; וביודעו אשר "ואבי שמר את הדבר"²⁸ – שאף שם הטיל עליו הקב"ה את השליחות דהפצת התורה והחסידות – עשה שם עבודתו מתוך מסירת נפש.

התקופה הג' היתה ב'חצי כדור התחתון"²⁹, מקום שבו שררה משך שנים רבות ההנחה אשר "אמריקה שונה היא"³⁰ – כאן אי אפשר ח"ו לנהוג בשלימות כפי הנדרש. ובהיותו כאן הוצרך לעמוד כנגד זרם אדיר ולנטוע תורה וחסידות במקום שכלפי חוץ לא ה' מסוגל לזה.

(25) ב' ניסן תרפ" – יו"ד שבת ה'שית.

(26) להעיר מאבות ספ"ה (כגירסת אדה"ז בסדורו): בן ארבעים לבניה בן חמשים כו' ששים כו' שבעים כו'.

(27) ע"ד פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר בנוגע לאדמו"ר הזקן.

(28) וישב לו, יא.

(29) ראה סה"מ תש"ח ע' 235 ואילך.

(30) ראה שיחת כ"ק מו"ח אדמו"ר עד"ז (ספר השיחות תש"ג ע' 147. תש"ה ע' 77. ועוד).

"אם אין גדיים אין תיישים" – על כן השקיע עצמו מתוך מסירת נפש עצומה לבנות ולהחזיק תלמודי תורה לילדים רכים בשנים.

וישאל השואל, הרי ע"פ טבע אין נראה שפעולה זו תהי' לזמן ארוך, וא"כ לא תצליח – הנה אילו ה' מדובר במסירת נפש המדודה ומוגבלת לפי חשבונות השכל, שכל התורה, אזי ה' מקום לטענה כזו;

אבל כיון שמסירת הנפש של כ"ק מו"ח אדמו"ר היתה באופן של "חוקת", הרי בזה אינו נוגע החשבון – אם יצליח או שמא ח"ו לא, או אם ינצל בכלל או שמא ח"ו לא – חשבון זה מסור להקב"ה!

[ע"ד דברי חנני' מישאל ועזרי' לנבוכדנאצר²², שאם יזכו יצילם הקב"ה, ואף אם לא – "והן לא" – בין כך ובין כך לא ישתחו לצלם; ואפילו אם לא ינצלו, אין זה מפני שביד נבוכדנאצר הבחירה והרשות להרגם²³, אלא מאת ה' יצא הדבר, ונבוכדנאצר אינו אלא שליח ה' לקיים זאת²⁴].

היהודים תרפ"ו (נדפס בטה"מ תיש"א ע' 180 ואילך. "התמים" ח"ז ע' לו ואילך. בקונטרס בפ"ע כמה פעמים). וראה המכתב שנדפס (סה"מ שם ע' 195 ואילך. "התמים" שם ע' עו ואילך. קונט' שם בסופו) לאחרי המאמר ע"ד המצב כו' בעת אמירת מאמר זה.

(22) דניאל ג, יז"ח.

(23) עפ"ז מובן מה שהשוו אותו לכלב – "את וחד כלב שוין" (ויק"ר ספ"ג. הובא ברש"י דניאל שם, טז) – להדגיש שאינו בעל בחירה והוא רק ברשות הקב"ה, כמו כלב שטבעו לרוץ לפני בעליו אבל מחזיר תמיד פניו לראות להיכן בעליו הולך (ולהעיר מהוריות יג, סע"א). וראה עוד ביאור – לקו"ש ח"ח ע' 342 בהערה.

(24) ראה אגה"ק ס"ו כה (קלח, ב).

305

המסירת־נפש בתקופה הג', כאשר הי' צורך לעמוד „נגד הזרם”, לא להתפעל מפני המלעיגינים³³ והמונעים והמעכבים וכו'; ואחר כל זה, לא הסתפק כ"ק מו"ח אדמו"ר בבניין „ד' אמות הפרטי” (כדברי כמה יועצים שבאו אז בהצעה להסתגר בד' אמות באופן ד„אני את נפשי הצלתי”, מפני שאי אפשר להלחם כנגד העולם כולו וכו') — אלא הטיל עצמו אל העבודה להפוך את כל המדינה למקום תורה.

ח. ע"פ טבע אי אפשר שלאדם א' תהי' מסירת נפש במדה שווה בכל אופני העבודה השונים בתכלית זה מזה, שכן מסירת נפשו בעבודה שאלו יש לו נטי' וחיבה בודאי תגדל יותר מאשר באופן עבודה אחר וכו' — כיצד יתכן אפוא שתהי' באדם התנועה דמסירת נפש במלואה, בכל אופני העבודה השונים הללו בשוה?

וההסברה בזה היא, שאצל בעל הגאולה האירה נקודת המסירת־נפש הבאה מעצם הנפש, ולפיכך כל מהותו היתה מסירת נפש. ולכן לא הי' כל חילוק באיזה „ציור” כח המסירת־נפש הי' צריך להתלבש — בכל אחד מאופני העבודה התקיימה אותה מסירת נפש עצמית.

ט. ביאור הקשר בין חג הגאולה לפרשת בלק:

מבואר בדברי חז"ל³⁴ שבלק שנא את ישראל „יותר מכל שונאים”, ולכן

(33) ראה בארוכה ד"ה אין הקב"ה (בסה"מ אידיש בתחלתו) פ"ג ואילך, ועוד — שוהו הקושי במסירת נפש דררא דעקבתא דמשיחא.

(34) תנחומא פרשתנו (בלק) ב. במדבר פ"ב, ב (כגירסת הרד"ל).

ז. כאמור, בכל ג' התקופות נדרשה עבודה של מסירת נפש בלתי מוגבלת — אלא שבכל תקופה הי' זה באופן בפני עצמו:

אינה דומה כלל המסירת־נפש בב' התקופות האחרונות למסירת הנפש בתקופה הא', שהיתה כרוכה בסכנת נפשות בפועל ממש³¹; ויתירה מזו, בעבודת הרבצת התורה או, העמיד בסכנה לא רק את חייו הוא, אלא גם שלח אחרים לשליחויות שהיו כרוכות בסכנת נפשות. ולדכוותי' הרי מסירת נפש כזו, להעמיד יהודי אחר בסכנה, קשה ועמוקה הרבה יותר מהעמדת עצמו בסכנת נפשות.

ועוד זאת: אירע ששלוחים אלו נתגלו ע"י הממשלה ונידונו לגלות, לייסורים³² וכו' — ואעפ"כ למחרת הי' צריך לעמוד שוב בתנועה של מסירת נפש ולבחור אדם ולשלחו למלא את מקום השליח שהוגלה.

אמנם, לאידך, בתקופה הב' הי' קושי אחר (ובמובן מסוים) — אף חמור מהקודם, כאשר הוצרך לעמוד כנגד הטענות וכו' ד„אחיו”: מדוע כך ומפני מה לא אחרת וכו', ואעפ"כ המשיך בעבודתו — הרי זה במדה ידועה קשה עוד יותר מהעבודה הקודמת ודורש תנועה עמוקה יותר של מסירת נפש.

ובאופן אחר לגמרי היא תנועת

(31) שלכן יש מעלה במסירת נפש בפועל (מסירת הגוף) לגבי מסירת נפש כח (ברוחניות כו') — סה"מ תקס"ב ע' יג. שערי תשובה (לאדהאמ"צ) ח"א ד"ה פדה בשלום פל"ז. שערי אורה ד"ה יביאו לבוש מלכות פי"ט. ועוד.

(32) ראה כתובות (לג, ריש ע"ב): אילמלי נגדוה כו'.

ישראל, וזאת ע"י בלעם גופא (ש"ה) שונאם יותר מבלק" (39), ואף בברכות נעלות ביותר, ויהפוך ה' אלקיך לך את הקללה לברכה⁴⁰ –

עד"ז ה' אצל בעל הגאולה והשמחה, שאותם אנשים שאסרוהו, הם עצמם הוכרחו לסייע בשחרורו, עד שהשתדלו בעצמם שיצא מהמדינה ההיא⁴¹.

י"ד. לאחרי זה באה השייכות דחג הגאולה לחוקת-בלק יחד (כנ"ל ס"א) – וההוראה מזה בעבודת כל אחד ואחד – וי"ל הביאור בזה:

בהתנגדות שבלק הראה לבני ישראל אפשר למצוא איזה טעם וסיבה, וכדבריו, "עתה ילחכו הקהל את כל סביבותינו כלחוך השור את ירק השדה"⁴², והרי כל אנשי מואב יראו מאוד מפני ישראל – "ויגר מואב מפני העם"⁴³.

אבל ישנו אופן חמור יותר בהתנגדות לישראל, שהוא באופן של "חוקת-בלק", שנאה והתנגדות ("בלק") ללא שכל וטעם (אלא באופן ד"חוקת"); יתר על כן: לא זו בלבד שאין טעם ושכל לשנאה זו, אלא זהו אף היפך השכל להשתדל להרע לישראל, שכן ברור שהדבר לא יצלח;

זמם להרע לישראל, אף שבני ישראל לא הורשו לרשת את ארצו ונצטוו "אל תצר את מואב ואל תתגר במ מלחמה"³⁵,

לא ה' ביכלתו לשאת את מציאותם של ישראל. ויתירה מזו: אפילו אחר שראה שאינו יכול להתייזב בעצמו נגד בני ישראל, הטריח עצמו בטרחא גדולה ביותר³⁶ והביא אליו אדם אחר (בלעם), וכל זאת כדי להזיק לישראל.

ובדוגמת זה אירע גם בעת מאסר וגאולת כ"ק מו"ח אדמו"ר. העבודה דהרבצת התורה היתה – כדבריו במכתבו הידוע ל"ב תמוז³⁷ – "מותרת היא על פי חוק המדינה"; והמאסר והגלות נגרמו מצד הלשנתם של אלו שביקשו לנקום, "בשומרי דת משה וישראל נגד חוקי המדינה".

כלומר, שמאחר שלא יכלו לסבול יהודי ירא-שמים ויהדות בכלל, הטריחו עצמם ביגיעה גדולה – אפילו "נגד חוקי המדינה" – ובלבד שיוכלו להפריע ולעכב את עבודתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר.

וכשם שסופו של מעשה בלק (ובלעם) ה', שלא זו בלבד שמבוקשו של בלק, "ארה לי את העם הזה"³⁸ לא עלה בידו, אלא אדרבה – שכירתו את בלעם הביאה דוקא לברכתם של

(39) רש"י פרשתנו כב, יא. מתנחומא שם ה בסופו. במדב"ר שם, ט.

(40) תצא כג, ו. וראה לקו"ת סד"ה ולא אבה וביאורו.

(41) ראה גם לקו"ש ח"ח ס"ע 120 ואילך. ח"ד ע' 1065 ואילך.

(42) פרשתנו שם, ד. וראה רש"י שם, ה (ד"ה והוא).

(43) שם, ג. וראה רש"י דברים שם.

(35) דברים ב, ט.

(36) פרשתנו כב, טו ואילך.

(37) תפר"ח – נדפס ב"ה"מ תפר"ח ע' קמו ואילך. סה"מ תש"ח ע' 263 ואילך. וראה גם שיחת כ"ק מו"ח אדמו"ר ג' תמוז תרפ"ז – יום נסיעתו לעיר מקלטו קאסטרנאמא – לקו"ד ח"ד תרצב, ב. סה"מ קונטרסים ח"א קעו, רע"א. ועוד.

(38) פרשתנו שם, ו.

וע"י העבודה ד, חוקת" – שטות דקדושה שלמעלה מטעם ודעת (כפי שמבאר במאמר שם) – מהפכים את השטות דקליפה לשטות דקדושה.

יא. באופן זה – ד, חוקת-בלק" – היתה גם ההתנגדות לבעל הגאולה:

כידוע⁴⁹, ל. – א' משני היהודים שאסרוהו – רצה לשאת את חפציו של כ"ק מו"ח אדמו"ר, באמרו, חסידים נשארים חסידים, סבי נשא את חפציו של סבכם, ואני אשא את חפצים; כך גם בהזדמנות מאוחרת יותר, בתוך דבריו כינה אותו, רבי!⁵⁰

והרי זה ע"ד מה שאמר כ"ק אדמו"ר האמצעי⁵¹ על מי שהלשין עליו – ואעפ"כ כינהו, רבי" – ש, פיו הכשילו, שנפלט מפיו מה שבפנימיותו הוא עצמו מכיר שהוא האמת.

ועד"ז בעניננו, שאופן התבטאותו ודיבורו של ל. אל כ"ק מו"ח אדמו"ר נמשך ובא מכך שבנפשו פנימה ידע את האמת⁵²;

ומבלי הבט על כך – ובפרט שבעל הגאולה הזהירו בפירוש שסוף-סוף יבואו עליו יסורים⁵³ – (וכפי שאכן אירע בפועל, שלבסוף אלו שאסרוהו נדונו כו' ע"י הממשלה) – עשה ל. מה

וכמו שמצינו בסיפור בלק ובלעם, שבלעם ידע שלא יוכל לפעול מאומה, שכן בהיותו נביא⁴⁴ ובשמעו מפי הקב"ה, לא תאור את העם כי ברוך הוא⁴⁵, ה' ברור לו שלא יוכל לקיים, ארה. . את העם הזה⁴⁶, וכפי שאמר לבלק, לא אוכל לעבור את פי ה'⁴⁶, הדבר אשר ישים אלקים בפי אותו אדבר⁴⁷ –

ואעפ"כ, מצד שנאתו העצמית לישראל, לא יכול ה' להתאפק, ועשה מה שביכלתו כדי למלא את בקשת בלק, ארה לי את העם הזה".

– ועד"ז ישנו בעבודת כל אחד ואחד, כפי שמבאר כ"ק מו"ח אדמו"ר במאמר ההילולא⁴⁸, שישנה שטות דקליפה שהיא למטה מן הדעת; וכגון הנהגות רבות שנוהגים בהן בני אדם לפי ש, כן הוא הנהגת העולם" והן כמו חוק שבלתי מזיזים אותו. . כמו על דרך משל זמני האכילה וזמני השינה. . הנה זמנים האלו ע"פ הרוב בלתי ניזזים ובלתי נידחים כלל ועיקר, וזמני הקביעות של תורה ותפילה הם נדחים ואין להם קבע (ח"ו), ויש שהם נדחים ח"ו לגמרי" – שלהנהגה כזו אין מקום בשכל.

307

(44) ו, כמשה" – ספרי עה"פ (ברכה לז, יו"ד), ולא קם גו". וראה תנחומא ובמדב"ר ריש פרשתנו.

ולעיר, שגם בנוגע לבלק אמרו חז"ל (תנחומא שם ד. במדב"ר שם, ז. וראה רש"י פרשתנו כג, יד), "שה' בעל קסמים ונחשים יותר מבלעם".

(45) כב, יב.

(46) שם, יח.

(47) שם, לח. ועד"ז כמה פעמים בהפרשה.

(48) באתי לגני ה'ש"ת.

(49) לקו"ד ח"ד תריח, ב. ס' התולדות אדמו"ר

מהוריי"צ ח"ג ע' 113.

(50) ס' השיחות תש"א ע' 138. לקו"ש ח"ד ע'

1062. ס' התולדות שם ע' 210.

(51) בית רבי ח"ב פ"ה. ס' התולדות אדמו"ר

האמצעי ע' 112.

(52) ראה גם לקו"ש שם ע' 1064.

(53) ס' התולדות אדמו"ר מהוריי"צ שם ע'

189.

עד אשר, כנ"ל, הם עצמם הוכרחו להוציא את כ"ק מו"ח אדמו"ר לחפשי, ונתוסף עוד יו"ט אצל בני ישראל; ודבר זה יהפוך סוף-סוף את כל חודש תמוז לששון⁵⁵ ולשמחה ולמועדים טובים, בקרוב ממש.

(משיחות ש"פ חו"ב, י"ב תמוז, תשל"ה. יו"ד שבט תשל"ד)

שעשה, מתוך התנגדות שלמטה מטעם ודעת.

וההנהגה ד"חוקת" שהיתה אצל בעל הגאולה, מסירת נפש למעלה מטעם ודעת, ביטלה את כל ההתנגדות באופן כזה – כאמור בהפטרת פרשתנו⁵⁴ – ש"וכל אויביך גו",

(55) ראה בארוכה שיחה שלאח"ז.

(54) מיכה ה, ח.

